

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO 1, 2, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 14, II SKYRIAUS ANTROJO SKIRSNIO, 25, 27, 29, 32, 35, 42, 53, 55, 59, 63, 66 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR STATUTO PAPILDYMO 12-1, 19-1 IR 19-2 STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SIENOS IR JOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-1666 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS POLICIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2048 2, 6, 10, 19 IR 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIO MOKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-450 18, 26, 28, 29, 36 IR 38 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1509 5 IR 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (toliau visi kartu – Projektai)

(TAP-20-671(2); TAIS Nr.: 20-4851(3))

2020-05-20 Nr. NV-1377

Vilnius

Rengėjas: Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM).

Tikslas: užtikrinti prielaidas pakopiniam visų statutinių įstaigų, kurioms taikomas Vidaus tarnybos statutas, pareigūnų rengimui, integruojant profesinį mokymą ir aukštąjį mokslą vienoje statutinėje kolegijoje (toliau – Statutinė kolegija), esančioje VRM žinioje.

Dabartinė situacija. Šiuo metu vidaus reikalų, teisingumo ir finansų ministrų valdymo sričių statutinėse įstaigose dirba apie 20 tūkst. pareigūnų. Kasmet natūraliai pasikeičia apie 5 proc. personalo (t. y. apie 1 tūkst. pareigūnų). Pareigūnams, atsižvelgiant į pareigybių grupes, yra nustatyti minimalūs išsilavinimo reikalavimai: vidutiniškai 57 proc. visų pareigūnų reikalingas vidurinis išsilavinimas ir įgyta kvalifikacija pagal atitinkamą profesinio mokymo programą, 38 proc. pareigūnų reikalingas ne žemesnis kaip aukštasis koleginis išsilavinimas, 5 proc. – aukštasis universitetinis išsilavinimas.

Šiuo metu pareigūnai rengiami 5 profesinio mokymo įstaigose: Lietuvos policijos mokykloje (toliau – LPM), Pasieniečių mokykloje (toliau – PM), Ugniagesių gelbėtojų mokykloje (toliau – UGM), Muitinės mokymo centre (toliau – MMC) ir Kalėjų departamento mokymo centre (toliau – KD MC). Koleginių studijų programų, skirtų pareigūnams rengti, nėra. Pareigūnai, kuriems reikalingas aukštasis (nebūtinai universitetinis) išsilavinimas, paprastai jį įgyja Mykolo Romerio universitete. Visgi ten vykdomos studijų programos nepilnai tenkina statutinių įstaigų poreikius, nes yra pernelyg nutolusios nuo pareigūnų praktinės veiklos. Be to, kadangi universitetinės studijos yra brangesnės nei koleginės, tokiu būdu neracionaliai naudojamos valstybės lėšos, skirtos studijų vietoms finansuoti.

Esmė. Siekiant užtikrinti pareigūnų rengimo dermę skirtinguose lygmenyse ir optimizuoti pareigūnų rengiančių įstaigų tinklą siūloma steigti Statutinę kolegiją, ir prie jos prijungti pareigūnų rengiančias profesinio mokymo įstaigas, kurios taptų Statutinės kolegijos filialais. Statutinė kolegija vykdytų kolegines studijas, o jos filialai – profesinio mokymo programas, kvalifikacijos tobulinimo mokymus ir įvadinio mokymo kursus. Statutinėje kolegijoje taip pat planuojama vystyti taikamuosius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, aktualią visuomenės saugumo praktikai.

Planuojama, kad Statutinė kolegija būtų įsteigta iki 2020 m. rugpjūčio 31 d. 2021 m. sausio 1 d. prie jos kaip filialai būtų prijungtos LPM ir PM, o nuo 2021 m. liepos 1 d. – KD MC ir MMC. LPM būtų reorganizuojama prijungimo prie Statutinės kolegijos būdu. Kiti mokymo centrai yra atitinkamų

įstaigų struktūriniai padaliniai, todėl jie nebūtų reorganizuojami. Statutinėje kolegijoje būtų įdarbinami jų darbuotojai, perduodamos šių centrų lėšos, patalpos ir kitas turtas.

Statutinę kolegiją planuojama steigti ir jos veiklą pradėti LPM patalpose, esančiose Mastaičiuose, Kauno rajone. Vėliau čia veiktų ir policijos pareigūnus rengiantis filialas. Pasieniečius rengiantis Statutinės kolegijos filialas veiktų Medininkuose, Vilniaus rajone, o muitinės pareigūnus ir pataisos pareigūnus rengiantys filialai – Vilniuje.

Planuojama, kad steigiant Statutinę kolegiją, jos personalą sudarys 12 darbuotojų, vėliau pagal poreikį bus priimami kiti darbuotojai: įdarbinami šiuo metu pareigūnus rengiančiose profesinio mokymo įstaigose dirbantys mokytojai ir kiti darbuotojai (šiuo metu profesinio mokymo įstaigose yra įsteigtos 298 pareigybės), kviečiami ir įdarbinami aukštųjų mokyklų dėstytojai.

Planuojama, kad profesinis mokymas Statutinėje kolegijoje galėtų prasidėti nuo 2021 m. sausio 1 d., o aukštojo mokslo studijos – nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. Planuojama, kad 2021 m. rugsėjo 1 d. Statutinėje kolegijoje studijuos 115 studentų ir mokysis 385 mokinių, 2022 m. rugsėjo 1 d. – 280 studentų (iš jų – 165 pirmakursių) ir 415 mokinių, 2022 m. rugsėjo 1 d. – 520 studentų (iš jų – 240 pirmakursių) ir 340 mokinių. Planuojama, kad visiems Statutinės kolegijos studentams ir mokiniams (visi jie vadinami kursantais) bus taikomos socialinės garantijos: mokama stipendija, suteikiama uniforma ir apgyvendinimas bendrabutyje. Taip pat kursantams galės būti skiriama parama.

VRM skaičiavimu, 2020 m. Statutinės kolegijos veiklai vykdyti reikės 268,4 tūkst. eurų. Šios lėšos būtų skiriamos perskirstant lėšas iš VRM pavaldžių įstaigų. 2021 m. papildomų valstybės biudžeto lėšų poreikis – 473 tūkst. eurų, 2022 m. – 326 tūkst. eurų, 2023 m. – 286 tūkst. eurų.

Statutinės kolegijos steigimui būtina sukurti įstatymines prielaidas, kurios įtvirtinamos teikiamuose Projektuose.

Vidaus tarnybos statuto pakeitimo projektu:

- ✓ Reglamentuojamas Statutinės kolegijos statusas, finansavimas, valdymo organai, direktoriaus ir jo pavaduotojų skyrimo tvarka, kiti veiklos ypatumai.
- ✓ Detalizuojama priėmimo į Statutinę kolegiją tvarka, studijų ir mokslo veiklos joje vykdymo ypatumai, pareigūnų rengimo pagal profesinio mokymo programas aspektai.
- ✓ Tikslinama kursanto sąvoka ir apibrėžiamos kursantams teikiamos socialinės garantijos bei galimybės juos pasitelkti statutinių įstaigų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytoms funkcijoms atlikti

Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2020 m. liepos 1 d. Taip pat siūloma, kad Vyriausybė iki 2020 m. rugpjūčio 31 d. patvirtintų Statutinės kolegijos statutą ir įsteigtų Statutinę kolegiją, bei nurodoma, kad kursantai gali pradėti studijuoti ar mokytis Statutinėje kolegijoje ne anksčiau kaip 2021 m. sausio 1 d.

Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo pakeitimo projektu naikinamos nuostatos, susijusios su valstybės sienos apsaugos tarnybos funkcijomis užtikrinant pareigūnų profesinį rengimą. Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2021 m. sausio 1 d., o Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vidaus reikalų ministras, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM vadas iki 2020 m. gruodžio 31 d. priimtų įgyvendinamuosius teisės aktus.

Policijos įstatymo pakeitimo projektu:

- ✓ Naikinamos nuostatos, susijusios su policijos profesinio mokymo įstaigos veikla ir tikslinamos su tuo susijusios policijos funkcijos bei policijos generalinio komisaro atsakomybės.
- ✓ Tikslinami kvalifikaciniai reikalavimai policijos generaliniam komisarui.

Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2021 m. sausio 1 d., o Lietuvos policijos generalinis komisaras iki 2020m. gruodžio 31 d. priimtų įgyvendinamuosius teisės aktus. Taip pat nustatoma, kad patikslinti kvalifikaciniai reikalavimai būtų taikomi po įstatymo įsigaliojimo į pareigas skiriamam Lietuvos policijos generaliniam komisarui.

Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo projektu siūloma įtvirtinti šio įstatymo išimtį Statutinei kolegijai. Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2020 m. liepos 1 d.

Profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektu tikslinamos nuostatos, susijusios su Statutinėje kolegijoje vykstančiu profesiniu pareigūnų mokymu. Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2020 m. liepos 1 d., o Vyriausybė ir Vidaus reikalų ministras iki 2020 m. gruodžio 31 d. priimtų įgyvendinamuosius teisės aktus.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektu siūloma įteisinti, kad asmenys, besimokantys ar studijuojantys Statutinėje kolegijoje, būtų draudžiami socialiniu draudimu. Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2021 m. sausio 1 d., o Vyriausybė iki 2020 m. gruodžio 31 d. priimtų įgyvendinamuosius teisės aktus.

Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektu papildoma, kad:

- ✓ Draudėjai yra statutinės profesinio mokymo įstaigos, kuriose mokosi asmenys, pasirašę stojimo į vidaus tarnybą sutartis, ir Statutinė kolegija.
- ✓ Draudžiamaisiais įvykiais pripažįstami statutinėse profesinio mokymo įstaigose besimokantieji ir Statutinėje kolegijoje besimokantieji ar studijuojantieji asmenys, kurie yra pasirašę stojimo į vidaus tarnybą sutartį, įvykę nelaimingi atsitikimai darbe arba nustatytos profesinės ligos (taip pat įvykę jų mokymo ir pratybų laiku).

Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų nuo 2021 m. sausio 1 d., o Vyriausybė iki 2020 m. gruodžio 31 d. priimtų įgyvendinamuosius teisės aktus.

Numatoma nauda. Patvirtinus Projektus ir įsteigus Statutinę kolegiją bus sukurtos prielaidos tinkamam ir nuosekliam pakopiniam pareigūnų rengimui vienoje įstaigoje, teikiančioje profesinį ir aukštąjį koleginių išsilavinimą, tuo pačiu efektyviau išnaudojant įstaigų turtą bei finansinius valstybės išteklius.

Atitiktis Vyriausybės programai: klausimas susijęs su Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 2.2.4 darbo „Darnaus profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų tinklo sukūrimas ir socialinės įtraukties didinimas“ 5 veiksmo „Pakopinio vidaus tarnybos pareigūnų rengimo institucionalizavimas, integruojant profesinį mokymą ir aukštąjį mokslą“ įgyvendinimu.

Derinimas: Projektai ir susiję dokumentai derinti su Finansų, Teisingumo, Švietimo, mokslo ir sporto (į pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta arba parengta derinimo pažyma), Socialinės apsaugos ir darbo ministerijomis (be pastabų), Lietuvos teisėsaugos pareigūnų federacija, Nacionaliniu pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimu, Lietuvos muitinės darbuotojų profesinių sąjungų susivienijimu (pastabų ir pasiūlymų nepateikė).

Dalykinio vertinimo išvada. Klausimas pristatytas 2020-05-04 neformaliame ministrų pasitarime ir svarstytas 2020-05-12 tarpinstituciniame pasitarime. Į Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta arba suderinta darbo tvarka. Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų, į kurias neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma. Siūlome svarstyti ***Vyriausybės posėdžio B dalyje.***

Socialinės politikos grupės patarėja

Nijolė Putrienė

tel. 8 706 63985, el. p. nijole.putriene@lr.lt